Plângerile lui Ieremia - Comentarii Jean Koechlin

Plângerile lui Ieremia exprimă durerea profetului în faţa evenimentelor relatate în cel din urmă capitol al cărţii sale: este vorba de luarea şi de distrugerea Ierusalimului de către armata lui Nebucadneţar. Ca oricare dintre profeţii, şi aceasta ţinteşte dincolo de împrejurările în care a fost consemnată, astfel că, prin aceste capitole, Duhul ne poartă până la „necazul cel mare“ prin care va trebui să treacă Israel.Este impresionant să vedem cum Ieremia, deşi nevinovat într-un mod personal, suferă cel mai mult din cauza umilirii Ierusalimului şi se identifică cu poporul aflat sub judecata lui Dumnezeu. Nenorocirile pe care nu contenise să le vestească, şi pe care poporul nu voise să le creadă, acum i-au ajuns. Un altul n-ar fi scăpat prilejul să le spună: V-am prevenit! De m-aţi fi ascultat...! Slujitorul lui Dumnezeu însă nu caută să triumfe prin aceasta. Dimpotrivă! Ierusalimul, care în ziua necazului său n-a găsit pe nimeni care să-i vină în ajutor (v. 7; Isaia 51.18,19), pe nimeni care să-i aducă mângâiere (v. 2,9,17,21), va avea în Ieremia (simbol al Domnului Hristos) pe cel mai credincios prieten, pe cel mai zelos mijlocitor (Proverbe 17.17).

„Nu este nimic aceasta pentru voi toţi care treceţi pe cale?“, strigă Ierusalimul copleşit de nenorocire (v. 12). De câte ori nu trecem şi noi nepăsători pe lângă suferinţa altuia! (v. 21). De câte ori nu pierdem ocaziile de a exprima un crâmpei de simpatie! Să-I cerem Domnului să ne dea inimi mai sensibile, pentru a putea înţelege mai bine necazurile celor din jur şi pentru a le aduce, din partea lui Dumnezeu, o mângâiere autentică.În faţa acestei dureri fără seamăn, pricinuită de mânia lui Dumnezeu, cum să nu ni se îndrepte gândurile spre cruce? (v. 12). Domnul Hristos însă nu făcuse nimic care nu trebuia făcut, în timp ce, prin gura lui Ieremia, Ierusalimul recunoaşte, asemeni tâlharului, că merita din plin ceea ce i se întâmplase (v. 18; Luca 23.41). Vedem parcă mulţimea celor care treceau pe lângă Mântuitorul crucificat... (Matei 27.39). Printre acei trecători se aflau – şi sunt şi astăzi în prezenţa crucii – oameni duşmănoşi, batjocoritori, dar, mai presus de toate, indiferenţi. Unora ca aceştia li se adresează o astfel de întrebare. Drag prieten, pentru mântuirea ta erau suferinţele Domnului Isus. Rămâi tu indiferent în faţa lor? Chiar nu înseamnă ele nimic pentru tine?

În cap. 1, cei consideraţi responsabili pentru nenorocirile Ierusalimului erau vrăjmaşii, în timp ce, de aici înainte, tot ceea ce se întâmplă este privit ca lucrarea Domnului şi numai a Lui. Să învăţăm şi noi să-L recunoaştem pe Cel care ne disciplinează ... uneori pentru a ne pedepsi, dar întotdeauna cu scopul de a ne binecuvânta în final. De aceea, în loc să ne oprim la mijloacele pe care Dumnezeu le foloseşte în acest scop – probleme cu sănătatea, cu banii, dificultăţi apărute la locul de muncă... – sau să căutăm să scăpăm de ele cât mai curând posibil, să ne smerim sub mâna puternică a lui Dumnezeu şi să aruncăm asupra Lui îngrijorările noastre, pentru că El Însuşi îngrijeşte de noi (1 Petru 5.6,7).Ierusalimul îşi trece în revistă întregul dezastru: împăratul, preoţii şi profeţii săi sunt fie luaţi robi, fie masacraţi; ceremoniile solemne sunt desfiinţate; zidurile, surpate. Nimic n-a fost cruţat, nici chiar lucrurile cele mai sfinte: altarul şi Locul Sfânt au fost pângărite (cap. 1.10), devastate, iar obiectele de preţ, duse în Babilon. Până şi chivotul însuşi, „aşternutul picioarelor Sale“ (v. 1; Psalmul 132.7), împreună cu legea dinăuntru (v. 9; 1 Împăraţi 8.9), a dispărut pentru totdeauna, ca semn că Dumnezeu a rupt relaţiile cu poporul Său vinovat.

Ce mare este dezolarea profetului în faţa tabloului zugrăvit de versetele anterioare! Lacrimile îi curg fără oprire la vederea acestei „ruine întinse ca marea“ (v. 13).Şi Domnul Isus a plâns Ierusalimul, pentru că El cunoştea mai dinainte care vor fi pentru cetatea vinovată consecinţele respingerii Sale (Luca 19.41...).Cu toate că împăratul, căpeteniile, preoţii, profeţii mincinoşi (v. 14) şi majoritatea poporului îşi meritau loviturile care cădeau asupra lor, erau totuşi mulţi care sufereau fără să fi fost răspunzători în mod direct: prunci murind de foame, bătrâni şi copilaşi căzând pe străzi, leşinaţi de foame (v. 11,19,21). Cu toate acestea, Ieremia nu ridică niciun „de ce“, ci se aşază „la spărtură“, în favoarea poporului pe care-l iubea.Versetele 15 şi 16 îi prezintă din nou pe cei care „trec pe cale“. La aceştia nu mai este vorba acum doar de indiferenţă, ca în cap. 1.12; de astă dată ei „clatină din cap“, „scrâşnesc din dinţi“, privesc cu neruşinare, aruncă insulte, varsă dispreţ. Domnul Isus, Sfânta Victimă, a cunoscut în timpul ceasurilor de pe cruce toate aceste manifestări ale răutăţii oamenilor (vezi Psalmul 22.7,8; Psalmul 35.21).

Odată cu cap. 3 ajungem în inima acestei cărţi mici şi totodată în adâncul deznădejdii profetului. Deşi nu era vinovat, totuşi Ieremia ia în mod personal asupra lui nelegiuirile poporului său, de vreme ce priveşte pedeapsa ca abătându-se numai asupra sa: „Eu sunt omul care a văzut suferinţa sub nuiaua mâniei Lui...“ (v. 1). El Îl reprezintă astfel pe Domnul Isus împlinind ispăşirea pentru păcatele noastre. Suferinţele îndurate pe cruce din partea omului, despre care ne amintesc v. 14 şi 30 (comp. cu Psalmul 69.12 şi cu Isaia 50.6), au fost urmate, în cele trei ore de întuneric, de suferinţe pricinuite de Dumnezeu, când era tratat aşa cum o cerea păcatul. Aceste expresii înfiorătoare ale mâniei au fost în întregime partea Mântuitorului (comp. v. 8 cu Psalmul 22.2). Şi totuşi încrederea şi speranţa Sa nu L-au părăsit nicio clipă, în timp ce pe Ieremia acestea l-au abandonat (v. 18).Începând însă cu v. 21, cel întristat caută ajutor chiar la Acela care îl loveşte. Atunci credinţa sa, în supunere şi speranţă, îl ajută să descopere minunatele mângâieri ale Domnului, care „sunt noi în fiecare dimineaţă“ (v. 23).

Pentru ca încercarea să nu ne determine niciodată să punem la îndoială dragostea lui Dumnezeu, profetul se grăbeşte să adauge că „El nu necăjeşte, nici nu întristează cu plăcere pe fiii oamenilor“ (v. 33). Cu cât mai mult pe cei care sunt răscumpăraţii Săi! 1 Petru 1.6 confirmă că o face doar „pentru puţin (timp)“ şi numai „dacă trebuie“. Totuşi, încercarea este adesea necesară pentru a zdrobi voinţa noastră proprie, când o lăsăm să se dezvolte. „Este bine pentru om să poarte un jug în tinereţea lui“ (v. 27) se poate aplica la ascultare chiar când este vorba să fie în copilărie: a învăţa supunerea în casa părintească înseamnă a ne pregăti să acceptăm apoi, în întreaga viaţă, autoritatea Domnului.Încercarea este deseori pentru noi şi o ocazie de a ne întoarce ochii spre noi înşine şi de a ne analiza: „Să ne cercetăm căile noastre şi să le încercăm...“ (v. 40). Vom putea recunoaşte în felul acesta, împreună cu psalmistul: „Este bine pentru mine că am fost smerit“ (Psalmul 119.71).„Ne-ai făcut gunoi şi lepădătură în mijlocul popoarelor“ (v. 45). Pavel va folosi şi el aceeaşi comparaţie, dar nicidecum pentru a se plânge (1 Corinteni 4.13), pentru că serviciul pentru Evanghelie şi iubirea pentru sfinţi îi permiteau să accepte de bunăvoie această condiţie.

Ne amintim de groapa oribilă în care Ieremia a fost aruncat de către cei care îi erau „vrăjmaşi ... fără motiv“. Aceasta a inspirat v. 52 şi următoarele şi ilustrează groaza morţii în care Mântuitorul nostru, de partea Sa, a intrat într-un mod real (vezi şi Iona 2.3).Versetele 55-58 pot fi însă experienţa oricăruia care geme sub povara păcatelor sale şi ajunge să înţeleagă ce a făcut Domnul pentru el.Capitolul 4 pune în contrast starea actuală a Ierusalimului cu cea pe care o avusese înainte. În timp de prosperitate, totul avea aspectul cel mai strălucitor. Fiii Sionului erau „comparaţi cu aurul fin“ (v. 2); dar, să remarcăm, doar „comparaţi cu aurul fin“, nu şi „echivalenţi“, pentru că, atunci când încercarea a venit peste ei, precum focul aurarului, totul a fost mistuit acolo, în timp ce un aur autentic ar fi trebuit să reziste victorios. Nu era deci vorba decât de o strălucire înşelătoare. Să ne amintim că întotdeauna încercările sunt cele care spulberă aparenţele şi descoperă adevărata stare a inimii. Cruzimea (v. 3), lipsa totală a milei (v. 4), egoismul odios conducând la fapte dintre cele mai oribile (v. 10), iată ce

apare acum în toată goliciunea la aceşti locuitori ai Ierusalimului. Dumnezeu le dezvăluie adâncul inimii, iar focul judecăţii Sale nu cruţă nimic din falsa lor evlavie.

Corupţia în Israel a pus stăpânire chiar şi pe nazirei, cu alte cuvinte, pe aceia care (precum creştinii astăzi) trebuia să se distingă prin curăţia purtării lor şi printr-o punere deoparte în totul pentru Dumnezeu. Ei sunt în culmea decadenţei: „nu mai sunt recunoscuţi pe străzi“ (v. 8). Nimic nu-i mai face să se deosebească de ceilalţi locuitori nenorociţi ai Ierusalimului! În ce ne priveşte, să ne punem întrebarea în ce măsură purtarea noastră în mijlocul lumii ne face recunoscuţi ca fiind cu adevărat puşi deoparte pentru Domnul.Iar cât despre cei care aveau misiunea să vegheze asupra poporului, şi anume profeţii şi preoţii săi, aceştia vărsaseră sângele celor drepţi (v. 13). Ieremia era foarte îndreptăţit să confirme aceasta: o ştia din experienţă (Ieremia 26.8).„Sfârşitul nostru este aproape ... sfârşitul nostru a venit“ spun întristaţii poporului (v. 18) după ce aşteptaseră inutil un „ajutor zadarnic“ şi constataseră că nimeni nu-i putea salva (v. 17). Ei bine, este momentul ca Dumnezeu să declare: „Pedeapsa nelegiuirii tale s-a împlinit“ (v. 22; comp. cu Isaia 40.1,2). Va fi rândul Edomului să sufere pedeapsa. Şi întotdeauna este aşa: când este cert că nimic nu ne poate ajuta şi că suntem la capătul puterilor, atunci este momentul ca Dumnezeu să intervină în suveranitatea Lui şi să ne elibereze.

În această ultimă plângere, „rămăşiţa“ poporului îşi face o tristă şi umilitoare descriere a stării sale, fără să ascundă nimic. Nu numai părinţii lor (v. 7), ci ei înşişi au păcătuit şi suferă pedeapsa (v. 16). Aici trebuie să ajungă atât un necredincios, cât şi un credincios care a căzut într-o greşeală. Cu siguranţă, toţi cunoaştem din experienţă lucrarea penibilă pe care Dumnezeu trebuie s-o împlinească în conştiinţele noastre, în calea căreia mândria noastră se aşază deseori ca un obstacol. Dar, spre deosebire de cei necăjiţi din acest capitol (v. 22), în clipa când noi ne mărturisim păcatele, ştim că Dumnezeu ne-a iertat deja, pe baza lucrării Domnului Hristos.Totuşi, aceste versete, ca de altfel întreaga carte, ne prezintă mai cu seamă aspectele păcatului colectiv. Şi ne ducem cu gândul la răul care s-a extins în Biserică asemenea aluatului, la mondenitate, la falimentul care a rezultat din aceasta şi ale cărui jalnice efecte morale sunt la fel de lamentabile precum tabloul acestui capitol. O, dacă am fi preocupaţi de gloria Domnului, nu am putea rămâne indiferenţi în faţa unei aşa dezolante stări a lucrurilor. Să ne dea El inimi cu adevărat smerite, dar totodată încrezătoare într-un Dumnezeu care nu Se schimbă niciodată (v. 19).

clickbible.org